

REFERAT Socialudvalget_2018-21 d. 01-02-2021

Mødedato Mandag d. 01. februar 2021 kl. 19:00

Mødested Teams

Indholdsfortegnelse

Meddelelser..... 3

Forslag til beslutning fra kommunalbestyrelsesmedlemmerne David Munis Zepernick og Sine Heltl 4

Afdækning af tilbud til voldsramte..... 8

Punkt 6: Meddelelser

00.22.00-P35-182-20

Sagsfremstilling

Information om ledsagerordningen for borgere fyldt 67 år

Forvaltningen har gentagne gange over de senere år været i kontakt med Social- og Indenrigsministeriet (nu Social- og Ældreministeriet) vedrørende forsøgsordningen om en ledsagerordning for blinde og stærkt svagsynede borgere, der er fyldt 67 år, jf. forudsætningerne i kommunens budget 2020 i forlængelse af finansloven for 2019. Ministeriet oplyser nu aktuelt, at en udmøntning er nært forestående og endvidere, at Dansk Blindesamfund får til opgave at administrere forsøgsordningen.

Det er ikke klart, hvordan forsøgsordningen udmøntes i den enkelte kommune, om der skal ansøges om at deltage i forsøgsordningen osv. Forvaltningen vil vende tilbage, hvis deltagelse i forsøgsordningen forudsætter forelæggelse af særskilt sag.

Politisk er ledsagerordning for borgere fyldt 67 år senest behandlet af socialvalget i sag den 12. august 2019 (pkt. 80) og ved den efterfølgende budgetbehandling vedr. budget 2020, hvor der henvises til beslutningen i finansloven for 2019.

Punkt 7: Forslag til beslutning fra kommunalbestyrelsesmedlemmerne David Munis Zepernick og Sine Heltberg om at etablere et kvindekrisecenter for voldsramte kvinder

27.00.00-A00-1-20

Resume

Kommunalbestyrelsen har sendt forslag om etablering af kvindekrisecenter for voldsramte kvinder til behandling i socialudvalget. Sagen blev drøftet på udvalgsrådet den 26. oktober 2020, men blev udsat efter drøftelse, idet en række spørgsmål skulle afklares. På mødet den 18. januar 2021 udsatte socialudvalget sagen efter drøftelse.

Beslutning

Et flertal i socialudvalget (Flemming Brank, Helle Sjelle, Fasael Rehman og Karsten Skawbo-Jensen) indstiller, at beslutningsforslaget forkastes, idet det vurderes, at kapaciteten er tilstrækkelig på området, og da det anbefales, at der fremadrettet fokuseres mere på forebyggende indsatser og efterværn for voldsramte.

Et mindretal i socialudvalget (David Munis Zepernick, Mette Bang Larsen og Gunvor Wibroe) indstiller, at beslutningsforslaget tiltrædes.

Indstilling

Social-, Sundheds- og Arbejdsmarkedsområdet indstiller, at socialudvalget indstiller, at beslutningsforslaget forkastes, idet det vurderes, at kapaciteten er tilstrækkelig på området.

Sagsfremstilling

På møde den 18. januar 2021 udsatte socialudvalget sagen efter drøftelse, idet udvalget berørte oprettelsen af nødkapacitet på kvindekrisecentre som følge af corona-situationen i foråret 2020. Forvaltningen har på den baggrund undersøgt dette tema.

Midlertidige nødpladser grundet coronasituationen

Særligt det seneste år har der som følge af coronasituationen været landsdækkende opmærksomhed på voldsramte. I april 2020 fremrykkede regeringen, SF, Enhedslisten, Radikale Venstre og Alternativet brug af 11 millioner kroner til etablering af 55 midlertidige nødpladser på krisecentre over hele landet i forbindelse med COVID-19. Midlerne stammede fra en pulje aftalt i forbindelse med finansloven for 2020, se nedenfor. De midlertidige nødpladser havde udløb i sensommeren 2020 med iværksættelsen af en ansøgningspulje, der førte til 96 nye pladser, se nedenfor.

Finansloven for 2020: Hjælp til flere voldsramte kvinder

I finansloven for 2020 afsatte regeringen sammen med støttepartierne 55 millioner kroner i 2020 og derefter 75 millioner kroner årligt til bl.a. flere varige pladser på kvindekrisecentrene, så flere voldsramte kvinder kan få hjælp. Socialstyrelsen udmeldte på den baggrund ultimo 2020 en ansøgningspulje på 48,8 millioner kroner til etablering af pladser på kvindekrisecentre. På den baggrund er der tildelt midler til etablering af i alt 96 ekstra pladser på allerede eksisterende samt nye kvindekrisecentre. Pladserne er bredt fordelt over hele landet med særligt fokus på Region Hovedstaden.

Generelt udbygning af pladser i de seneste år

De seneste år er der sket en betydelig øgning af pladser på kvindekrisecentre rundt om i landet. Der var 359 pladser ultimo 2015. Dette er steget til 607 pladser ultimo 2019, hvilket svarer til en stigning på 69 pct. De yderligere 96 ekstra pladser jf. ovenstående understreger det landsdækkende fokus med en samlet set fordobling i kapaciteten over de sidste seks år.

Det bemærkes, at Karin Gaardsted, formand for Landsorganisationen af Kvindekrisecentre (LOKK), vurderer i sammenhæng med finanslovens prioritering, at de nyoprettede pladser vil være nok til at dække det aktuelle behov. Formanden for LOKK understreger samtidig, at det største behov nu er, at der laves indsatser for at finde kvinderne på et tidligere tidspunkt (Berlingske 11. august 2020). Dette er i tråd med forvaltningens anbefaling i sag om afdækning af indsatser til voldsramte (SU 1. februar, pkt. 8) om yderligere fokus på forebyggende tiltag, der kan medvirke til en tidlig opsporing og indsats.

Oprindelig sagsfremstilling fra den 18. januar 2021:

Kommunalbestyrelsen oversendte på møde den 24. august 2020 (pkt. 217) følgende beslutningsforslag fra kommunalbestyrelsesmedlemmer David Munis Zepernick og Sine Heltberg om etablering af et krisecenter på

Frederiksberg. Sagen blev drøftet på udvalgsmøde den 26. oktober 2020 (pkt 67) og blev udsat efter drøftelse idet en række spørgsmål skulle afklares.

Forvaltningen har nu undersøgt sagen nærmere og kan oplyse følgende:

I forelæggelsen den 26. oktober 2020 pkt 67 blev det oplyst, at der er et kvindekrisecenter på Frederiksberg med otte pladser, som er beliggende på Vodroffsvej 40 og ejes og drives af Dansk Kvindesamfund. Det skal hertil oplyses, at bygningen ikke ejes af Dansk Kvindesamfund, men det er en bygning, som de lejer af en privat udlejer.

Som der blev redegjort for i sagen den 26. oktober 2020 viser datatræk fra det socialfaglige dokumentationssystem Sensum, at den gennemsnitlige opholdslængde på et krisecenter er 73 dage for de 32 Frederiksbergborgere, der tog ophold i 2019. Omregnes dette til pladser, svarer det til ca. 6,5 helårspladser. Derudover viser datatrækket, at opholdene for de 32 kvinder er jævnt fordelt over året, det vil sige, at der er to til tre kvinder pr. måned, der tager ophold på et krisecenter. Desuden oplyser de fremskudte sagsbehandlere i Socialafdelingen, at de kvinder, der har kontakt med, altid får en plads på et krisecenter, og at de meget sjældent tager ophold på krisecentret på Frederiksberg. Det er på den baggrund, at forvaltningen vurderer, at kapaciteten af krisecenterpladser på Frederiksberg er tilstrækkelig.

Hvis det nuværende kvindekrisecenter lokalt på Frederiksberg skal udvides er det op til et initiativ fra Dansk Kvindesamfund. Bygningen på Solbjerg, som er nævnt i beslutningsforslaget ejet af Livsværk. P.t. lejes bygningen af kommunen til midlertidige flygtningeboliger. Forvaltningen vurderer desuden ejendommen til at være uegnet til kvindekrisecenter, da værelserne er små og uden bad og toilet på værelserne. By, Kultur- og Miljøområdet oplyser, at der aktuelt ikke er nogle egnede kommunale bygninger ledige, som kan bruges til krisecenter på Frederiksberg.

På baggrund af ovenstående samt sagsfremstillingen fra mødet den 26. oktober 2020 nedenfor er forvaltningens indstilling uændret.

Oprindelig sagsfremstilling fra forelæggelsen den 26. oktober 2020:

Kommunalbestyrelsen oversendte på møde den 24. august 2020 (pkt. 217) følgende beslutningsforslag fra kommunalbestyrelsesmedlemmer David Munis Zepernick og Sine Heltberg:

Forslag om at etablere et kvindekrisecenter på Frederiksberg for voldsramte kvinder

Hvert år udsættes cirka 72.000 kvinder for psykisk vold, og 38.000 kvinder udsættes for fysisk partnervold. Volden er dybt skadelig og har langvarige personlige konsekvenser for disse kvinder og deres børn.

Det er bekendt, at der er for få kvindekrisecentre i hovedstaden og dertil hørende overbelægning og pladsmangel. Det har alvorlige konsekvenser for mange kvinder og børn, at der er ventetid på kvindekrisecentre, da en central funktion er, at kvindekrisecenteret skal kunne fungere som et tilflugtssted i en akutsituation. I perioder har over 80 % af de kvinder, der henvendte sig på et kvindekrisecenter i hovedstaden, måttet afvises på grund af pladsmangel. For at hjælpe de voldsramte kvinder og deres børn bedre foreslår Det Radikale Venstre og Socialdemokratiet, at Frederiksberg Kommune aktivt undersøger muligheden for at etablere et kvindekrisecenter på Frederiksberg. Konkret foreslås det, at bl.a. en placering på institutionen Solbjerg afdækkes, idet der vurderes at være gode muligheder for omdanne det tidligere døgntilbud for børn og unge til et kvindekrisecenter med værelser til kvinder og børn. Det bør ligeledes undersøges, om Frederiksberg på anden vis kan styrke sin indsats for at understøtte etableringen og driften af et sådant lokalt kvindekrisecenter, og dermed mindske risikoen for at frederiksbergske kvinder med akut behov for hjælp afvises.

Forvaltningens bemærkninger

Forvaltningen har i forbindelse med forslaget afdækket kapaciteten på krisecentre samt behovet og muligheden for at oprette et kvindekrisecenter på Frederiksberg. I dag er der et kvindekrisecenter på Frederiksberg. Krisecentret er beliggende på Vodroffsvej 40 og ejes og drives af Dansk Kvindesamfund. Der er plads til otte kvinder og op til ti medfølgende børn på krisecentret.

Socialafdelingen i Frederiksberg Kommune har en gruppe af fremskudte sagsbehandlere, som arbejder fleksibelt og fremskudt og dermed hurtigt møder de kvinder, der tager ophold på et krisecenter. De fremskudte sagsbehandlere oplyser, at det er sjældent, at kvinder fra Frederiksberg tager ophold på krisecentret på Frederiksberg. Af sikkerhedsmæssige grunde vælger kvinder og/eller anbefales de at tage ophold på et krisecenter i en anden kommune end deres hjemkommune. Hvis kvinden har børn, som går i skole vil man dog bestræbe, at børnene kan komme til at bo i nærheden af sin tidligere bopæl, så børnene kan fastholde skole eller dagsinstitution.

Forvaltningen kan ikke genfinde data, der viser, at op til 80 procent af kvinderne, der ansøger om en plads på krisecenter bliver afvist. Forvaltningen har kontaktet LEV uden Vold, som henviser til Socialstyrelsen årsstatistik over kvinder og børn på krisecentre (Socialstyrelsen 2018). Årsstatistikken viser, at på landsplan i 50 procent af henvendelserne til kvindekrisecentrene om en ledig plads, bliver kvinden afvist pga. pladsmangel. En vigtig tilføjelse er dog, at en kvinde

godt kan have/stå for flere af de registrerede henvendelser til kvindekrisecentret. Derfor kan der ikke siges noget konkret om, hvor mange unikke kvinder, der afvises, når de søger plads på et kvindekrisecenter, da den samme kvinde kan have henvendt sig til flere kvindekrisecentre og været blevet afvist.

LEV uden Vold oplyser dog, at der mangler pladser på kvindekrisecentre, og at krisecentrene i Region Hovedstaden har den højeste belægningsprocent i landet. I den seneste måned (fra midt september til midt august) har der kun været fem ledige pladser på krisecentre i hele Region Hovedstaden, hvilket også dækker Bornholm. De fremskudte sagsbehandlere oplever imidlertid at de kvinder fra Frederiksberg, som de har kontakt til altid kan få en plads på et krisecenter, og at de typisk får en plads på et krisecenter i Region Hovedstaden. De fremskudte sagsbehandlere henviser til at kvindekrisecentrene har en pladsoversigt, som giver et overblik over ledige pladser på andre krisecentre, såfremt det kvindekrisecenter kvinden henvender sig til ikke har en plads. Pladsoversigten administreres af LEV uden Vold.

Data fra kommunens egen socialfaglige dokumentationssystem fra 2019 viser, at den største andel af kvinder fra Frederiksberg tager ophold i Region Hovedstaden. I 2019 var der 32 Frederiksbergborgere, der tog ophold på et kvindekrisecenter. Af dem tog 70 procent ophold på et krisecenter på København, mens 11 procent tog ophold på et krisecenter i andre kommuner i Hovedstaden og de øvrige 19 procent tog ophold på krisecentre i andre regioner på Sjælland og Jylland.

Derudover understøtter data, at kapaciteten er tilstrækkelig på Frederiksberg. Den gennemsnitlige opholdslængde på et krisecenter for de 32 Frederiksbergborgere var således 73 dage. Omregnes dette til pladser, svarer det til ca. 6,5 årspladser. Dette viser, at den kapacitet der aktuelt stilles til rådighed på Frederiksberg (otte pladser) i det samlede billede er tilstrækkeligt.

Forvaltningen har desuden været i kontakt med KL, som oplyser, at de ikke kan finde data/belæg for, at der mangler flere pladser på kvindekrisecentre. KL fremhæver, at kapaciteten på området allerede er blevet udvidet, da de 55 ekstra midlertidige akut kvindekrisecenterpladser, som blev oprettet under covid-19, nu er blevet gjort til permanente pladser. KL vurderer derudover, at det ikke er kapaciteten, der er problemet, men det manglende flow pga. lange opholdstider på krisecentre. Derfor mener KL, at der skal bruges andre redskaber end kapacitetsudvidelse for eksempel billigere boliger samt udslningsboliger til kvinder, der flytter fra et kvindekrisecenter, som også er nogle af de områder KL arbejder for i øjeblikket i samarbejde med Socialministeriet.

Mulighed for at oprette et kvindekrisecenter på Frederiksberg

I beslutningsforslaget fremsættes der et ønske om, at forvaltningen undersøger mulighederne for at oprette et krisecenter på Frederiksberg. Konkret peges der på, at man kan anvende den tidligere institution for anbragte børn på Solbjerg til et krisecenter for kvinder og børn. Den omtalte bygning ejes af Livsværk og lejes i dag af Social- Sundheds- og Arbejdsmarkedsområdet og bruges til midlertidige flygtningeboliger. Kontrakten med Livsværk udløber med udgangen af 2021.

På herbergs- og forsorgsområdet har Frederiksberg Kommune i dag også større kapacitet/flere pladser end der er behov for. Der er i dag 63 herbergspladser fordelt på Herberget Lærkehøj og Herberget Lindevangen. Derudover er der en række alternative pladser til hjemløse for eksempel 14 pladser på Herberget Lærkehøjs natvarmestue samt akutboliger. Det er kun cirka halvdelen af beboerne der har tilhørsforhold til Frederiksberg, men til trods for det, har man på Frederiksberg alligevel valgt at have flere pladser. Dette har man gjort dels for at kunne arbejde strategisk og målrettet med indsatsen over for hjemløse og dels for at løfte en del af ansvaret for indsatsen for udsatte borgere i hovedstaden.

Anbefalinger til forebyggende indsatser

Forvaltningen henviser desuden til sag vedrørende afdækning af tilbud til voldsramte kvinder, som behandles på nærværende udvalgsmøde pkt. 66. I denne afdækning fremlægges også anbefalinger til, hvordan man kan styrke indsatsen overfor voldsramte kvinder. Der peges blandt andet på, at der er brug for en bred palette af tilbud til voldsramte, da mange voldsramte blandt andet ikke ser sig selv i målgruppen for et krisecenter. Derudover er det kendt viden, at kvinder som opsøger et krisecenter har været udsat for vold i mange år inden de tager ophold på krisecenter. Dette tyder på, at der brug for et større fokus på forebyggende indsatser, kompetenceløft af kommunale frontmedarbejdere samt efterværnsindsatser.

På denne baggrund anbefaler forvaltningen, at forslaget forkastes, og at der i stedet fokuseres på forebyggende indsatser og efterværn til voldsramte kvinder.

Økonomi

Såfremt der etableres et krisecenter vil finansiering af dette skulle tages fra den eksisterende ramme fra Socialafdelingens område. Det vil sige, at Socialrådets merforbrug vil stige tilsvarende. Hvis den nuværende kapacitet af pladser udvides på Frederiksberg er der kun tale om ”gratis pladser” i fald af, at det er udenbys kvinder, som tager ophold på pladserne. En gennemsnitspris for en helårspads (baseret på træk fra 2019 i Sensum) er cirka 634. t. kroner. Da der gives 50 procent i statsrefusion vil nettoudgiften være 317. t. kroner for en helårspads.

Borgmesterpåtegning

Nej

Behandling

Socialudvalget 26. oktober 2020, Socialudvalget den 18. januar 2021, Socialudvalget den 1. februar 2021, Magistraten den 8. februar 2021 og Kommunalbestyrelsen den 22. februar 2021

Historik

Indstilling 26. oktober 2020, pkt. 67:

Social- Sundheds- og Arbejdsmarkedsområdet indstiller, at socialudvalget indstiller, at beslutningsforslaget forkastes, idet det vurderes at kapaciteten er tilstrækkelig på området, og da det anbefales, at der fremadrettet fokuseres mere på forebyggende indsatser og efterværn for voldsramte.

Beslutning fra Socialudvalget 2018-21, 26. oktober 2020, pkt. 67:

Socialudvalget udsatte sagen efter drøftelse.

Beslutning fra Socialudvalget 2018-21, 18. januar 2020, pkt. 4:

Socialudvalget udsatte sagen efter drøftelse.

Punkt 8: Afdækning af tilbud til voldsramte

27.00.00-A00-1-20

Resume

I budgetforliget 2020 blev det besluttet, at der skulle laves en afdækning af de tilbud, der findes til borgere, der lever med vold i nære relationer i Frederiksberg Kommune. Derudover skulle afdækningen komme med forslag til yderligere forebyggende tiltag. Afdækningen blev forelagt Socialudvalget den 26. oktober 2020, hvor det blev besluttet at udsætte sagen med henblik på en yderligere uddybning af fire temaer. På møde den 18. januar 2021 udsatte socialudvalget sagen efter drøftelse.

Beslutning

Socialudvalget

1. tog afdækningen, herunder uddybning af tilbud til voldsramte, der forelægges med den udvidede sagsfremstilling, til efterretning,
2. godkendte indstillingerne om en styrket tredelt indsats, som er særligt målrettet kommunikation, kompetenceløft og øget samarbejde med civilsamfund, herunder at kompetencerne bredt i organisationen udbygges ved at styrke eksisterende ressourcepersoner så de kan deltage i kompetenceudviklingen i deres egen del af organisationen og styrke eksisterende værktøjer,
3. godkendte, at afdækningen af tilbud til voldsramte sendes til orientering i Integrationsrådet og Udsatterådet, og
4. anmodede om, at de gældende boliganvisningsregler, herunder prioriteringskriterier, inddrages i drøftelserne af status for den boligsociale anvisning, når denne forelægges.

Indstilling

Social-, Sundheds- og Arbejdsmarkedsområdet indstiller, at socialudvalget

1. tager afdækningen, herunder uddybning af tilbud til voldsramte, der forelægges med den udvidede sagsfremstilling til efterretning,
2. godkender indstillingerne om en styrket tredelt indsats, som er særligt målrettet kommunikation, kompetenceløft og øget samarbejde med civilsamfund, og
3. sender afdækningen af tilbud til voldsramte til orientering i Integrationsrådet og Udsatterådet.

Sagsfremstilling

På møde den 18. januar 2021 udsatte socialudvalget sagen efter drøftelse.

Oprindelig sagsfremstilling fra den 18. januar 2021:

Sagen vedrørende afdækning af tilbud til voldsramte kvinder blev drøftet på socialudvalgets møde den 26. oktober 2020 (pkt. 66). På baggrund af sagen havde udvalget en række drøftelser og spørgsmål med særligt fokus på fire temaer omhandlende mørketal og tabu, barrierer i de kommunale indsatser, boliger og voldskultur. Det er på denne baggrund, at sagen forelægges igen. De fire temaer vil blive gennemgået i det nedenstående.

Indledningsvis skal det nævnes, at i Frederiksberg Kommune er det Socialafdelingen, der varetager indsatsen overfor voldsramte voksne, mens Familieafdelingen varetager indsatsen overfor voldsramte børn og unge. Der er et tæt samarbejde mellem de to afdelinger, hvis det viser sig, at der er behov herfor. Det vil være i disse to afdelinger, at medarbejderne har direkte kontakt med borgerne og/eller hvortil andre områder/afdelinger henviser til, når de møder enten en voksen eller barn/ung, som er udsat for vold. Socialafdelingen og Familieafdelingen kan modtage henvisninger fra jobcenter, sundhedsplejen, dagtilbud og fra skoler mv.

Mørketal og tabu

Den seneste opgørelse af omfanget af mennesker, der er berørt af vold, skønner, at 38.000 kvinder og 19.000 mænd årligt udsættes for fysisk partnervold. Derudover skønnes det, at dobbelt så mange udsættes for psykisk vold.

Af de ovenstående tal på landsplan er der ca. 2000 kvinder og 100 mænd, der årligt tager ophold på krisecentre. Der er ikke tal for, hvor mange kvinder, der op søger de øvrige tilbud. I 2019 tog 32 kvinder fra Frederiksberg ophold på krisecenter, hvilket er lidt mindre end kommunens befolkningsandel ud af ca. 2000 kvinder.

Tallene viser, at der er en stor andel, som ikke søger hjælp eller ophold på krisecenter. Det kan både hænge sammen med, at flere voldsramte ikke har erkendt volden, og derfor ikke opsøger hjælp eller at de primært vælger at opsøge hjælp i eget netværk. Udover manglende erkendelse af volden er det meget tabubelagt at være udsat for vold, hvorfor mange oplever det som en stor barriere at opsøge hjælp til at bryde med volden. I forlængelse heraf vil en del kvinder (og mænd), som opsøger hjælp i deres eget netværk sandsynligvis ikke overveje at det kunne være relevant at kontakte kommunen for at få hjælp til at komme ud af voldsrelationen. Hvis denne gruppe af borgere søger hjælp kan det for eksempel foregå via frivillige og ambulante rådgivningstilbud.

Målgruppen, der udgør ”mørketallet”, er meget heterogen. Det vil derfor først og fremmest være vigtigt at synliggøre hvor voldsramte kan rette henvendelse til for at få rådgivning og hjælp. Forvaltningen foreslår, at det i første omgang gøres ved, at styrke den kommunale kommunikation jævnfør sagsfremstillingen nedenfor til mødet den 26. oktober 2020.

I sagen vedrørende fordeling af § 18-puljen til frivilligt socialt arbejde (den 23. november, pkt. 82), blev det forelagt, at foreninger med indsats målrettet voldsramte prioriteres, herunder Dansk Kvindesamfunds Krisecenter, Projekt Q-Værk og Røde Kors Hovedstadens Kvindenetværk. I den boligsociale indsats modtager foreningerne Bydelsmødre og Baba, der arbejder forebyggende blandt andet med temaer om vold, også § 18 midler.

Barrierer i det kommunale system/kommunale indsats

På udvalgsrådet den 26. oktober 2020 blev der henvist til, at der kan være en række strukturelle barrierer i kommunen, som vanskeliggør indsatsen til voldsramte borgere. Hertil skal bemærkes, at der på tværs i forvaltningen i fx borgerservice, jobcenter og socialafdelingen arbejdes med en faglig helhedsorienteret tilgang til borgeren, dvs. at forstå borgerens samlede livssituation og de problematikker der kan være. I den forbindelse er kommunen også underlagt et professionelt rådgivningsansvar jf. Servicelovens §§ 10 og 11. Denne rådgivning er ikke snævert begrænset til rådgivning inden for det sociale område, men skal være et bredt tilbud, der kan bidrage til at forebygge, at der opstår sociale problemer, og som kan styrke den enkeltes muligheder for at overkomme opståede problemer.

Der er generelt en opmærksomhed på at undgå barrierer i systemet. Jobcentret oplyser fx, at det er praksis, at hvis en borger ikke ønsker at oplyse sit telefonnummer, så opretholder man kontakten skriftligt. På mødet den 26. oktober blev der dog peget på, hvorvidt kommunale medarbejdere i jobcentret konsekvent er gode til at få respekteret borgerens ret til at have hemmeligt telefonnummer og adresse. Lovgivningsmæssigt har enhver borger ret til ved henvendelse til sin bopælskommune at få navne- og adressebeskyttelse, således at vedkommendes navn og adresse i CPR ikke må oplyses. Medarbejdere i Frederiksberg Kommune respekterer og arbejder selvfølgelig ud fra borgerens rettigheder - også når det gælder denne vigtige forpligtelse. Det kan dog ikke undgås, at der kan ske fejl i disse procedurer.

Afdækningen viser, at nogle kvinder kan opleve selve reaktionen/mødet med den kommunale medarbejder som en barriere. De føler sig ikke altid hørt og forstået, hvilket kan være kontraproduktivt i forhold til at søge hjælp. Et centralt greb i den sammenhæng er kompetenceudvikling og synlighed omkring de tilbud og indsats der er (særligt indsats udover kvindekrisecenter). Kompetenceudviklingen til medarbejdere i Socialafdelingen er derfor en af anbefalingerne til yderligere forebyggende tiltag.

Boliger

Frederiksberg Kommune er som andre kommuner i Region Hovedstaden udfordret af, at der er få billige boliger. De fremskudte sagsbehandlere i Socialafdelingen har i deres arbejde med voldsramte fokus på opskrivning til boliger. 95 procent af de kvinder som har et længerevarende ophold på et krisecenter hjælpes med opskrivning til en kommunalt anvist bolig af de fremskudte sagsbehandlere.

Den sociale boliganvisning i Frederiksberg Kommune har en række visitationskriterier, hvor kvinder på krisecenter er en prioriteret målgruppe. Voldsramte kvinder, som kommer hjemmefra vil ikke være prioriteret i samme grad.

Voldskultur

På udvalgsrådet den 26. oktober var der ligeledes drøftelser om, hvordan det kan forebygges, at 'vold går i arv'.

Dette kræver en bredspektret indsats at forebygge. Børne- og Ungeområdet er en afgørende aktør, men også den boligsociale indsats spiller her en vigtig rolle.

Familieafdelingen har en særlig beredskabsplan (godkendt i KB i januar 2020 og kan findes på Frederiksberg Kommunes Hjemmeside) på Børne- og Ungeområdet i forhold til overgreb på børn og unge. I denne er det skrevet ind, at der skal være handleplaner på alle lokale tilbud (daginstitutioner, skoler), hvori der indgår retningslinjer for, hvad man gør og hvem man kontakter, hvis et barn giver udtryk for at være udsat for overgreb. Derudover har familieafdelingen fremskudte socialrådgivere på skoler og daginstitutioner, som har fokus på den tidlige, forebyggende og foregribende indsats.

Socialstyrelsen afholder konferencedage / temadage i samarbejde med kommuner blandt andet omkring temaet voldsramte. Disse afholdes også i samarbejde med Frederiksberg Kommunes Familieafdeling.

Skoleområdet har ikke indsatser, der er særligt målrettet voldsramte børn til forskel for børn som på anden vis er i mistrivsel. Deres ansvarsområde ligger over for barnet / den unge og de vil altid iværksætte en særlig understøttelse, hvis et barn mistrives eller er udsat. Ansatte i skolevæsenet har skærpet underretningspligt, som bl.a. vil træde i kraft ved mistanke om vold. Hvis de mener, at der er grund til bekymring omkring et barn underretter de til familieafdelingen. Hvis de ved specifikt, at det handler om vold; at enten barnet eller moren/faren bliver slået/truet eller lignende, kontakter de politiet. Der er ansat AKT-lærere (Adfærd, Kontakt og Trivsel), som har særlig viden om hvilke tegn, der indikerer mistrivsel, og hvordan eventuel mistrivsel håndteres. Hvis der er anledning til, at der skal iværksættes en særlig indsats, indgår skolen i tværgående netværksmøder med relevante aktører omkring det enkelte barn

Som der er redegjort for i afdækningen har den boligsociale indsats i Socialafdelingen forebyggende tiltag i forhold til vold. Det kan for eksempel være at klæde kvinder bedre på til at styre økonomien, lære "systemet" at kende, hjælp til økonomi og viden om, hvad ens rettigheder er, når man bor i Danmark. Forvaltningen anbefaler således, at de boligsociale medarbejdere også modtager opkvalificering, så de er bedre rustet til at tale med kvinder der viser tegn på, at være i et voldsforhold og så de ved, hvem de skal kontakte i så tilfælde.

Oprindelig sagsfremstilling fra forelæggelsen 26. oktober.

Baggrund

I budgetforliget 2020 indgår det, at der i 2020 skal forelægges socialudvalget en afdækning af de tilbud, der i dag findes i Frederiksberg Kommune i forhold til at støtte voldsramte kvinder, samt hvilke yderligere forebyggende indsatser der kan iværksættes. I budgetforliget indgår det desuden, at afdækningen skal ske med inddragelse af relevante aktører, herunder kvindekrisecentret og frivillige foreninger på området.

Nationalt er der også politisk fokus på indsatser til mennesker, der lever med vold i nære relationer. I Finansloven 2020 afsatte regeringen sammen med støttepartierne 55 mio. kroner i 2020 og derefter 75 mio. kroner årligt til mennesker/borgere, der lever i voldelige relationer herunder til varige pladser på kvindekrisecentre (Socialstyrelsen 2020).

Tilbud og indsatser til voldsramte kvinder på Frederiksberg

Afdækningen af tilbud til voldsramte er foretaget i samarbejde med Socialafdelingens fremskudte sagsbehandlere, den boligsociale indsats samt Børne- og Ungeområdet. Derudover har der været gennemført interviews med frivillige foreninger og relevante aktører med specialiseret viden og tilbud til mennesker, der lever med vold i nære relationer, herunder foreninger i Frederiksberg Kommune, der modtager midler efter servicelovens §18. De interviewede aktører peger på generelle udfordringer og anbefalinger til indsatser til voldsramte.

Afdækningen tager udgangspunkt i de tilbud, som Socialafdelingen har målrettet voldsramte, men andre tilbud og indsatser fra øvrige områder og aktører berøres også.

Tilbud og indsatser til voldsramte kvinder på Frederiksberg kan deles op i tre typer: 1) forebyggende tilbud 2) akut hjælp og 3) efterværn. Det er efter denne opdeling, at afdækningen er bygget op.

Forebyggende tilbud og indsatser

Team for afklaring og forebyggelse i Socialafdelingen har en forebyggende del i deres arbejde, da borgere med sociale problemer kan henvende sig og modtage råd og vejledning fra teamets medarbejdere. Målrettet råd og vejledning er afgørende for, at borgeren får den hjælp, der passer til lige præcis dennes udfordringer og således hindrer eskalering af problemet.

Der arbejdes desuden forebyggende i den boligsociale indsats gennem blandt andet oplæg om kvinders rettigheder, ligestilling og kvinders økonomi. Det sker i forbindelse med barselsnetværk og kvindenetværk i regi af Bydelsmødrene, ligesom selve bydelsmøderne er en uddannelse, hvor kvinderne får viden om ligestilling og kvinders rettigheder.

Derudover er der en række ambulante rådgivningstilbud fra foreninger og organisationer med specialiseret viden på området, som myndighedsmedarbejdere henviser og vejleder borgere til, når det er relevant for deres specifikke udfordringer.

Akut hjælp

Af tilbud og indsatser i den mere akutte fase kan kvinden lade sig indskrive på et krisecenter. På Frederiksberg ligger et krisecenter med plads til otte kvinder og ti børn, som drives af Dansk Kvindesamfunds Krisecentre.

Kvinden kan selv møde op på krisecenteret eller få en henvisning fra en offentlig myndighed. Kvinden kan selv vælge, hvilket krisecenter hun vil opsøge eller lade sig indskrive på. Det er krisecentret, der i sidste ende træffer beslutning om, hvorvidt kvinden kan tage ophold på krisecenteret. Hvis der ikke er flere ledige pladser, vil krisecentrets medarbejdere hjælpe kvinden videre til et andet krisecenter.

Data fra Frederiksberg viser, at 32 kvinder fra Frederiksberg tog ophold på et krisecenter i 2019. Der er tale om en svag stigning fra 2018, hvor 30 kvinder tog ophold. Gennemsnitlængden var på 73 dage for de 32 kvinder i 2019, svarende til ca. 6,5 årspladser. Dette viser, at den kapacitet der aktuelt stilles til rådighed på Frederiksberg (otte pladser) i det samlede billede er tilstrækkeligt. Som hovedregel tager kvinden dog ikke ophold på krisecentret i egen kommune. Det forholder sig også sådan blandt frederiksbergborgere.

Når en Frederiksbergborger tager ophold på et kvindekrisecenter har Socialafdelingen en gruppe af fremskudte sagsbehandlere, som yder en målrettet og systematisk indsats over for kvinderne. Denne indsats blev på udvalgsrådet den 21. september 2020 punkt 64 beskrevet som yderst kompetent af kommunens revisionsfirma i forbindelse med opfølgning på redegørelse om kvalitet i sagsbehandlingen.

De fremskudte sagsbehandlere varetager henholdsvis myndighedsopgaven og den koordinerende funktion under kvindens ophold (jf. Servicelovens §109 stk. 7.), hvilket medfører færre overgange og sikrer en kontinuitet fra indskrivning til udskrivning fra krisecentret. De fremskudte sagsbehandlere arbejder målrettet med økonomi, sundhedsvæsen, dagtilbud, bolig efter opholdet, uddannelse og beskæftigelse. De fremskudte sagsbehandlere har et tæt samarbejde både med krisecentre og herberg. De er hurtige til at tage kontakt, møde kvinden og afdække hendes behov for hjælp.

De fremskudte sagsbehandlere har et tæt samarbejde med andre afdelinger i kommunen for eksempel Jobcenter eller Ydelsescenter. Hvis kvinden, som tager ophold efter Servicelovens §109, har børn, er der også et tæt samarbejde med familieafdelingen. Når kvinder og eventuelt medfølgende børn tager ophold på et krisecenter, har både kvinderne og børnene også ret til at modtage psykologhjælp.

Efterværn

Den tredje kategori af tilbud/indsatser til voldsramte kvinder vedrører efterværn. En del af dette er den hjælp, som de fremskudte sagsbehandlere tilbyder kvinden efter endt ophold på krisecenter. De fremskudte sagsbehandlere tilbyder, at der udarbejdes en social handleplan (Servicelovens §141) i samarbejde med kvinden, med særligt fokus på integration i hverdagslivet efter kvinden har afsluttet sit ophold på krisecentret. Efterværnet understreger den helhedsorienterede indsats, som sikrer integration i hverdagen med fokus på bolig, økonomi og uddannelse og beskæftigelse. Dette arbejde vil ofte ske i samarbejde med den boligsociale indsats eller i samarbejde med frivillige foreninger for eksempel Q-værk, som modtager midler efter Servicelovens §18 på Frederiksberg.

Private, regionale og statslige tilbud

Det helhedsorienterede arbejde med voldsramte borgere er et komplekst område. I den sammenhæng er det vigtigt at bemærke, at området løftes af en række tilbud udover de kommunale tilbud, herunder private, regionale og statslige tilbud/indsatser, som borgere fra Frederiksberg Kommune også har mulighed for at opsøge og ret til at bruge.

Sagsbehandlerne i Frederiksberg Kommune har også kendskab til og et samarbejde med disse tilbud og hjælper borgere videre hertil, når det er relevant. Det kan blandt andet være ambulante rådgivningstilbud. Lev uden vold har for eksempel en national hotline, hvor både voldsudsatte og voldsudøvere kan få rådgivning døgnet rundt. De har desuden et telefonisk rådgivningstilbud, 'Slip volden', som rådgiver og hjælper mænd og kvinder, der har udøvet vold i nære relationer eller er bekymret for at udøve vold i fremtiden.

For yderligere uddybning af tilbud henvises til afdækningen, der er vedlagt som bilag 1.

Anbefalinger til forebyggende indsatser

I budgetforliget 2020 indgår det, at afdækningen skal pege på hvilke yderligere forebyggende indsatser, der kan iværksættes. I følgende afsnit fremgår anbefalinger til tre områder, der kan styrke indsatsen for voldsramte på Frederiksberg.

Den seneste opgørelse af omfanget af mennesker, der er berørt af vold, skønner, at 38.000 kvinder og 19.000 mænd årligt udsættes for fysisk partnervold. Derudover skønnes det, at dobbelt så mange udsættes for psykisk vold. Af de kvinder og mænd er der cirka 2000 kvinder og cirka 100 mænd, der tager ophold på krisecentre om året. Der er ikke tal for, hvor mange kvinder, der opsøger de øvrige tilbud. Men tallene indikerer, at der er en stor andel af kvinder, som ikke hjælpes eller søger hjælp. Det kan hænge sammen med, at flere voldsramte ikke har erkendt volden, og derfor ikke opsøger hjælp. Dette medfører også, at der er begrænset viden om hele gruppen af voldsramte kvinder, og hvad de rette forebyggende tiltag skal være. Flere af de interviewede aktører i afdækningen peger dog på, at der er et stort behov for en tydelig kommunikation om, hvor man kan få hjælp og kompetenceudvikling blandt kommunale frontmedarbejdere.

På den baggrund anbefales det, at der arbejdes mere målrettet med kommunikation og kompetenceudvikling. Et sted, der kan forbedres er den kommunale kommunikation på området. Både i forhold til hvilke oplysninger, der er let tilgængelige på kommunens hjemmeside, og hvordan de kommunale medarbejdere går i dialog med voldsramte. I den sammenhæng anbefales det at etablere en side på kommunens hjemmeside med navne på tilbud og direkte telefonnumre på relevante medarbejdere, som kan hjælpe en borger, der er udsat for vold. Dette både i forhold til kommunale tilbud, men især også frivillige og private tilbud.

Flere af de interviewede aktører i afdækningen peger desuden på, at der i kommunerne skal fokuseres mere på uddannelse af det personale, der er i berøring med voldsramte borgere. Kommunale medarbejdere skal kunne screene og hjælpe og rådgive en borger, der er udsat for vold, herunder have viden om, hvilke indsatser, der er til målgruppen, eller hvor man som borger eller ansat kan finde den viden. I budget 2021 blev der afsat 250.000 kroner i regi af Den Sociale Masterplan til kompetenceløft på det specialiserede socialområde. Det anbefales, at nogle af disse midler bruges til at prioritere et kompetenceløft hos medarbejdere i socialafdelingen i forhold til arbejdet med borgere, der lever med vold i nære relationer.

Derudover er det væsentligt at styrke samarbejdet med frivillige foreninger om forskellige tilbud, der kan hjælpe voldsramte kvinder med at etablere en normal hverdag. Det kan eksempelvis være via Ældresagens "handicorps" i forhold til flyttehjælp eller frivillige bedsteforældre for kvinder med børn. Derudover overvejes et forsøg med at etablere et peer to peer netværk, det vil sige et netværk af kvinder der tidligere har været udsat for vold med henblik på at støtte og hjælpe andre som har været eller er i samme situation. Et sådant netværk kan etableres i samarbejde med den boligsociale indsats og civilsamfundet. Det kan være i regi af Bydelsmødrene eller Baba-foreningen, da begge allerede har et godt samarbejde med den boligsociale indsats.

Forvaltningen vurderer at de forebyggende indsatser samt efterværnsindsatser kan styrkes yderligere via tildelingen af §18 midler, så lokalsamfundet understøtter hjælp til voldsramte eksempelvis via ambulant støtte eller rådgivning. Der er allerede politisk opbakning til at arbejde på at indgå et formelt §18-partnerskab med Projekt Q-værk (socialudvalget den 27.april pkt. 24) med fokus på forebyggelse og efterværn for kvinderne. Herudover kan udvalget vælge, at der fremover sker en særlig prioritering af dette område i forhold til kriterierne for tildeling af midler efter servicelovens §18 i 2022. Såfremt socialudvalget er enig hermed vil forvaltningen indarbejde dette perspektiv i forberedelsen af sagen om fordelingen af puljen til frivilligt socialt arbejde i henhold til servicelovens § 18 som forelægges socialudvalget til beslutning den 23. november 2020 .

Økonomi

Der er ingen afledte økonomiske konsekvenser ved sagen.

Borgmesterpåtegning

Nej

Behandling

Socialudvalget den 26. oktober 2020, 18. januar 2021 og 1. februar 2021.

Historik

Indstilling 26. oktober 2020, pkt. 66:

Social-, Sundheds- og Arbejdsmarkedsområdet indstiller, at socialudvalget

1. tager afdækningen af tilbud til voldsramte i Frederiksberg Kommune til efterretning,
2. tager anbefalinger til efterretning om en styrket tredelt indsats, som er særligt målrettet kommunikation, kompetenceløft og øget samarbejde med civilsamfund, og
3. sender afdækningen af tilbud til voldsramte til orientering i Integrationsrådet og Udsatterrådet.

Beslutning fra Socialudvalget_2018-21, 26. oktober 2020, pkt. 66:

Socialudvalget udsatte sagen efter drøftelse.

Beslutning fra Socialudvalget_2018-21, 18. januar 2020, pkt. 5:

Socialudvalget udsatte sagen efter drøftelse.

Bilag

Bilag 1 Afdækning af tilbud til voldsramte kvinder